

PVO Aprūpētāju prasmju e-apmācības ģimenēm ar bērniem
ar attīstības traucējumiem vai aizkavētu attīstību

14. modulis: Turpmākā prasmju un stratēģiju izmantošana un mērķu izvirzīšana.

Laipni lūdzam šī kursa 14. modulī!

Šis modulis palīdzēs jums turpināt izmantot praksē un pilnveidot iemaņas, ko jūs un jūsu bērns esat apguvuši.

Šajā modulī uzzināsi:

- Kāds ir jūsu un bērna sasniegtais progress.
- Kā izvirzīt jaunus mērķus bērna komunikācijai.
- Kā paplašināt rutīnas, pievienojot jaunus soļus un apvienojot rutīnas.

Pirmā nodarbība: Mājasdarbs.

Izvērtēsim mājasdarbu no 13. moduļa. Jums lūdz:

- Izvēlieties divas ikdienas aktivitātes, ko veikt kopā ar bērnu.
- Pavadīt vismaz 5 minūtes kopā ar bērnu ikreiz, kad kopā veicat šīs aktivitātes.
- Ieskatīties un ieklausīties notikumos, kas norisinās pirms, pēc un nevēlamās uzvedības laikā.
- Izmantot izveidoto plānu, lai reaģētu uz nevēlamu uzvedību.

Mājasdarbs: ko jūs apguvāt.

Lūdzu, apturiet kursa ierakstu šeit, lai aizpildītu darba burtnīcu, tad turpiniet kursu.

Darba burtnīcā atbildiet uz šiem jautājumiem par mājasdarba izpildi:

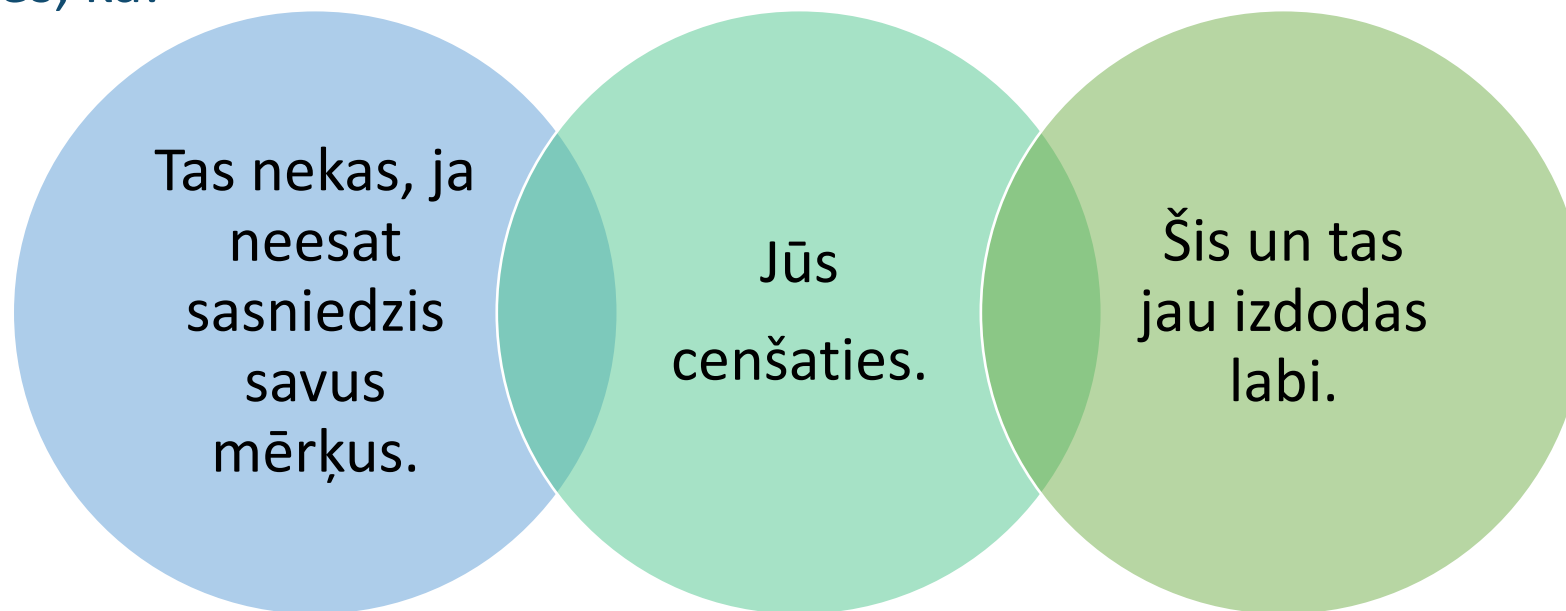

- Kādas aktivitātes jūs izmēģinājāt mājās?
- Kādu nevēlamu uzvedību jūs novērojāt?
- Kas bija šādas uzvedības iemesls (vai iemesli)?
- Kā jūs reaģējāt?
- Ko jūs varētu izmēģināt nākamajā reizē?

Otrā nodarbība: Jūsu bērna progress.

- Kursa laikā jums lūdzta veikt daudz papildu darba, lai palīdzētu bērnam.
- Priecājamies, ka esat tik daudz strādājis.
- Svarīgi, lai jūs apzinātos, cik lielu progresu esat panācis.

Atcerieties, ka:

Padomājiet par izvēlētajām aktivitātēm un mērķiem, kurus esat izvirzījis, lai uzlabotu bērna komunikāciju un uzvedību, kā arī par nākamo solīti prasmju paplašināšanai.

Lūdzu, apturiet kursa ierakstu šeit, lai aizpildītu darba burtnīcu, tad turpiniet kursu.

Darba burtnīcā atbildiet uz šiem jautājumiem:

- Kādu progresu esat panācis šo mērķu sasniegšanā?
- Vai esat pamanījis kādas citas pozitīvas izmaiņas savā bērnā?
- Ko jūs darījāt, lai panāktu šo progresu?
- Ar kādām grūtībām saskaraties, strādājot pie mērķu sasniegšanas?
- Kā jūs turpināsiet izmantot prasmes mājās kopā ar bērnu?

Trešā nodarbība: Jaunu mērķu izvirzīšana bērnam.

Pirmais galvenais vēstījums: turpiniet izvirzīt mērķus sev un savam bērnam, kā arī izvērtējiet progresu.

Jauni mērķi komunikācijai, kuras mērķis ir izteikt lūgumu un dalīties.

Tālāk apskatīsim tabulu, kas var palīdzēt jums izlemt par nākamajiem mērķiem, lai uzlabotu bērna komunikāciju ar mērķi izteikt lūgumu un dalīties.

Tabulas izmantošana:

- Pirmkārt: atrodiet aprakstu par to, kā jūsu bērns šobrīd komunicē, lai kaut ko lūgtu un dalītos.
- Otrkārt: pierakstiet darba burtnīcā nākamo soli, kas seko bērna pašreizējai situācijai, – tas būs bērna nākamais komunikācijas mērķis.

Piemēram, ja bērns vēl neprot izteikt lūgumu, tad nākamais komunikācijas mērķis ir izmantot acu kontaktu, lai izteiktu lūgumu.

Bērna nākamo komunikācijas mērķu plānošana.

Lūdzu, apturiet kursa ierakstu šeit, lai aizpildītu darba burtnīcu, tad turpiniet kursu.

Lūguma izteikšanai	Sharing
Bērns vēl neprot izteikt lūgumu	Bērns vēl nedalās
Bērns izmanto acu kontaktu, lai izteiktu lūgumu	Bērns izmanto acu kontaktu, lai dalītos
Bērns izmanto žestus, piemēram, aizsniegt, lai izteiktu lūgumu, dot, lai izteiktu lūgumu, vai norādīt, lai izteiktu lūgumu.	Bērns izmanto žestus, piemēram, parādīt, lai dalītos, norādīt, lai dalītos, vai dot, lai dalītos
Bērns izmanto vienu vārdu, lai izteiktu lūgumu	Bērns izmanto vienu vārdu, lai dalītos
Bērns lieto divus vārdus kopā, lai izteiktu lūgumu	Bērns lieto divus vārdus kopā, lai dalītos
Bērns lieto trīs vai vairāk vārdus kopā, lai izteiktu lūgumu	Bērns lieto trīs vai vairāk vārdus kopā, lai dalītos
Bērns kombinē daudzus vārdus, žestus un acu kontaktu, lai izteiktu lūgumu	Bērns kombinē daudzus vārdus, žestus un acu kontaktu, lai dalītos

Ierakstiet darba burtnīcā nākamo soli, kas nāk aiz bērna pašreizējām prasmēm.
Tie būs bērna nākamie komunikācijas mērķi.

Ieteikumi, kā turpināt un paplašināt mērķus un rutīnas.

- **Ievērojiet, kuras stratēģijas jums un bērnam izdodas, un plānojiet turpināt tās izmantot praksē.**

- **Atgādiniet sev: kāds ir nākamais solis pēc šīs prasmes apgūšanas?**

Vai tas būs:

- nākamā komunikācijas prasme?
- nākamais rutīnas solis?
- nākamais mērķis nevēlamas uzvedības mazināšanai?
- nākamā rutīna?

Ceturtā nodarbība: Rutīnu paplašināšana.

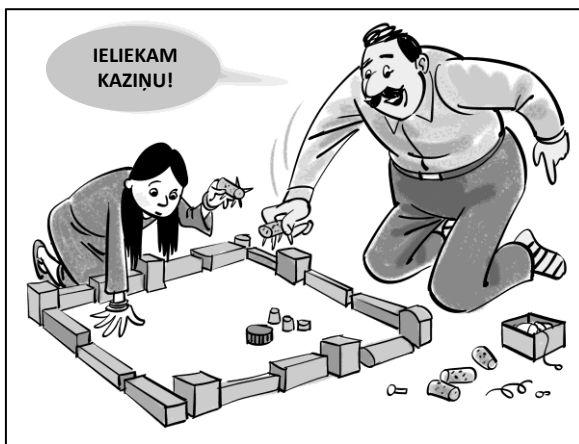
Metodes “Parādīt un izstāstīt” izmantošana.

Jūs vairākas nedēļas esat strādājis pie mērķa rutīnas. Tagad uzzināsiet, kā turpināt šo darbu, paplašinot rutīnas iespējas un saglabājot bērna iesaisti!

Pirmais padoms: paplašiniet rutīnu: izmantojiet parādīšanas un izstāstīšanas metodi, lai pievienotu jaunas darbības.

- Ievērojiet, kad rutīnai nepieciešams jauns solis, lai turpinātu.
- Parādiet un izstāstiet, lai demonstrētu un aprakstītu šo soli.

Spēlējoties ar klucīšiem, varat **parādīt** bērnam, kā tos pašus klucīšus salikt citādi.

Jūs varat **izstāstīt**, proti, aprakstīt to, ko darāt, bērna līmenī.

Varat **parādīt** bērnam, kā no klucīšiem uzbūvēt fermu vai zooloģisko dārzu un ielikt tajā dzīvniekus.

Jūs varat **izstāstīt**, aprakstot bērna līmenī, ko jūs darāt ar rotaļlietām.

Palīdzot bērnam ģērbties, varat **parādīt**, kā aizvilkt rāvējslēdzēju.

Jūs varat **izstāstīt**, aprakstot bērna līmenī, ko jūs darāt.

Idejas, kā paplašināt ierastās rutīnas, pievienojot jaunus soļus vai materiālus.

- **Rotaļājoties:**

pievienojiet jaunus rotaļu materiālus vai pievienojiet vēl vienu soli rotaļu rutīnai, piemēram, ja rutīnas uzdevums ir izņemt krūzītes no trauka un salikt tās kaudzē, pievienojiet soli, kurā krūzītes jāieliek atpakaļ traukā.

- **Lasot grāmatu:**

izmantojiet citas grāmatas vai sarežģītākas grāmatas, lasiet vairāk vārdu, pievienojiet dziesmu vai priekšmetus vai rotaļlietas, piemēram, lasot grāmatu par fermu, pievienojiet rotaļu dzīvniekus.

- **Ģērbjoties:**

ģērbieties citā kārtībā. Piemēram, ja bikses vienmēr uzvelkat pirmās, vispirms uzvelciet zeķes. Padariet ģērbšanos par daļu no ilgākas rīta rutīnas. Piemēram, paplašiniet rutīnu, iekļaujot apģērba izvēli, somas sakārtošanu un apavu uzvilkšanu.

- **Uzkodu vai ēdienreizes laikā:**

lietojiet dažādus piederumus, traukus vai pārtikas produktus; pievienojiet roku mazgāšanu vai galda klāšanu.

- **Vannošanās laikā:**

pievienojiet rotaļas ūdenī, ģērbšanos vai zobu tīrīšanu.

Atcerieties izmantot parādīšanas un izstāstīšanas metodi, lai pievienotu rutīnai jaunus soļus.

Vislabākais brīdis, kad pievienot jaunus soļus, ir tad, kad bērna uzvedība ir mierīga, vēsa un viņš ir gatavs mācīties.

Rutīnu sasaistīšana.

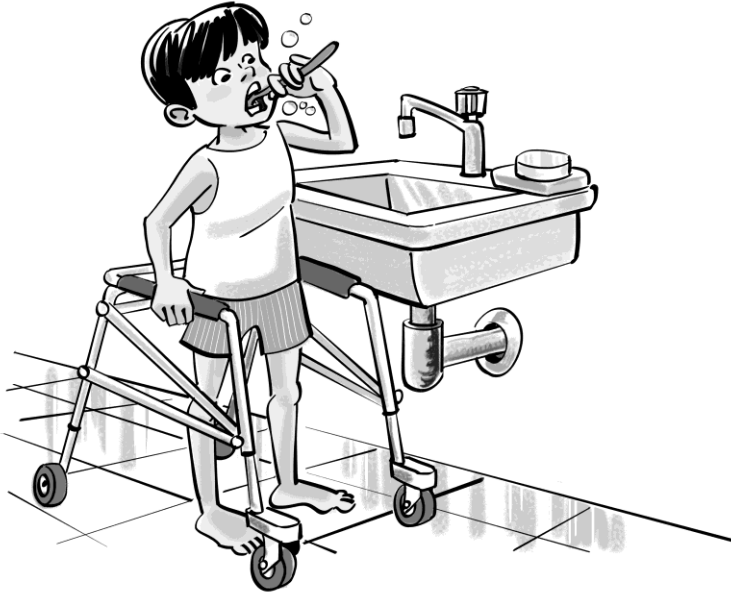

Otrs padoms: apvienojiet divas rutīnas aktivitātes, lai paplašinātu rutīnu, ko bērns jau spēj paveikt.

- Kad bērns var pats paveikt ikdienas mājas rutīnas, varat divas no tām sasaistīt.

Piemēram, ja bērns pats spēj nomazgāt rokas, nākamais nelielais solis varētu būt apsēsties pie galda, apēst uzkodas (sasaistiet roku mazgāšanas un uzkodu ēšanas rutīnu).

Ja bērns pats var iztīrīt zobus, nākamais nelielais solis varētu būt bikšu uzvilkšana (lai sasaistītu zobu tīrīšanas un ģērbšanās rutīnas).

Kā pieaugušie mēs visi ikdienā izpildām daudzas šādas rutīnas. Varat palīdzēt bērnam kļūt patstāvīgākam, iemācot viņam pašam paveikt divas vai vairāk rutīnu.

Lūdzu, apturiet kursa ierakstu šeit,
lai aizpildītu darba burtnīcu, tad
turpiniet kursu.

Rakstveida uzdevums.

Rutīnu paplašināšana:

Kuras divas rutīnas, ko jūs jau šobrīd veicat kopā ar savu bērnu, varētu paplašināt?
Ierakstiet atbildi darba burtnīcā.

Dažreiz bērns nevēlas veikt jaunus soļus vai saistīt vienu rutīnas darbību ar citu. Tas nekas! Ir svarīgi nepadoties! Lai paplašinātu rutīnas, jums, iespējams, nāksies izmēģināt dažādas šajā kursā apgūtās stratēģijas. Varbūt jums, izmantojot vienu un to pašu stratēģiju vairākas reizes, izdosies panākt, ka bērns beidzot to izmēģina.

Mājasdarba izpilde plāns.

Lūdzu, apturiet kursa ierakstu šeit, lai aizpildītu darba burtnīcu, tad turpiniet kursu.

Ir pienācis laiks sagatavoties nākamajam mājasdarbam. Padomājiet par to, kā jūs izmantosiet parādīšanas un izstāstīšanas metodi, lai iemācītu bērnam jaunus soļus, un atcerieties aizpildīt darba burtnīcu.

Bērna prasmju pilnveide:

- Katrai no izvēlētajām ikdienas rutīnas aktivitātēm izvēlieties nāamos 2–3 mazos soļus. Plānojiet turpmāko dienu laikā sākt mācīt bērnam vismaz vienu no tiem.

Pirmā rutīna:

- nākamie divi vai trīs soļi, ko varu iemācīt bērnam, ir:

Otrā rutīna:

- nākamie divi vai trīs soļi, ko varu iemācīt bērnam, ir:

14. moduļa kopsavilkums: ko jūs apgūvāt.

- Turpiniet izvirzīt mērķus sev un savam bērnam, kā arī izvērtēt sasniegto progresu.
- Paplašiniet rutīnu: izmantojiet parādīšanas un izstāstīšanas metodi, lai pievienotu jaunus soļus.
- Apvienojiet divas rutīnas aktivitātes, lai paplašinātu rutīnu, ko bērns jau spēj izpildīt.

Paldies, ka pabeidzāt šo moduli!

***Lūdzu, atbildiet uz moduļa pārbaudes darba
jautājumiem un aizpildiet novērtējuma anketu.***

Pēc četrām vai piecām dienām, kad kopā ar bērnu būsiet izpildījuši mājasdarbu, būsiet gatavs pāriet pie nākamā moduļa.

Neaizmirstiet arī parūpēties par sevi. Pirms uzsākt nākamo moduli, varat turpināt veikt jau iesāktās darbības, rūpējoties par sevi, vai izmēģināt kaut ko jaunu.

Uz tikšanos!